

kalkodott minden tanulónak az előbbrejutásán s kinek-kinek érdeme szerint osztotta ki nemcsak a bizonyítványok jegyeit, hanem a szíves és barátságos szavakat is. Minden keresztény vallású nevelőnek úgy kell éreznie, hogy ő a tanulók előtt a keresztény magyarság képviselője s arra kell törekednie, hogy az ifjúság elsősorban nevelőiben tanulja meg tisztelni a kereszténységet és a magyarságot.

(Zalaegerszeg.)

Susster Oszkár.

KÜLFÖLDI LAPOKBÓL.

A neveléstudomány a német egyetemeken egyre nagyobb tért foglal. Ezzel együtt növekszik az érdeklődés az iránt is, hogy mennyi és miféle előadásokat tartottak e tárgykörből az egyetemeken régebbi időben. *Döring* leipzig-i tanító a legközelebbi multtól, az 1913—6-i három tanévről közli a nevelésügyi előadások számszerű kimutatását a *Leipziger Lehrerzeitung* 1916. évi 24. számában. A számbeli különbségek természetesen igen nagyok. Legtöbb pedagógiai előadást tartottak Leipzigban, három év alatt 131-et; azután következik München 73, Berlin 57, Heidelberg 49, Halle 46 előadással; legkevesebb volt: Rostockban 8, Freiburgban 12, Strassburgban és Königsbergben 15—15, Greifswaldban és Kielben 18—18. Egy egyetemnek, a leipziginak pedagógiai és pszichológiai előadásait 1780-tól fogva, amióta az előadások jegyzéke megvan, összeállította *H. Götz* két dolgozatban («Vorlesungen über Pädagogik und Psychologie an der Universität Leipzig seit Winter 1846», továbbá: ugyanazzal a címmel «seit Sommer 1780»; *Sächsische Schulzeitung* 1915: 36, 37, 39. sz. s 1916: 22—25. sz.). Nagyon érdekes figyelemmel kísérni ebben a kimutatásban az előadott anyag körének az alakulását, az előadók számának és minőségének a változását az első két órás elméleti-kathechetikai praktikumtól maig, amikor nemcsak hogy több rendes, rendkívüli és magántanár tart elméleti, történeti s lélektani pedagógiai és módszertani előadásokat és gyakorlatokat, hanem megvan a külön pedagógiai tanszék a teológiai karon is és leendő gazdasági szaktanítók pedagógiai kiműveléséről is gondoskodik az egyetem mezőgazdasági intézete, amelyben 1906/7 óta külön előadások vannak a gazdasági iskolák történetéről és pedagógiai irányelveiről, a mezőgazdasági oktatás módszeréről, sőt külön pedagógiai szemináriumi- gyakorlatok is ebből a körből (v. ö. *Ztschr. f. päd. Psych. u. exp. Päd.* 1917: 9—10. sz.). i.